

CENTRUM STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH
CENTER FOR INTERNATIONAL RELATIONS

sprawozdanie
z działalności
w 2007 roku

Eugeniusz Smolar
Prezes CSM

Rok 2007 był świadkiem negocjacji i podpisania Traktatu Reformującego Unię Europejską, wysłania tysięcy polskich żołnierzy do Iraku, Afganistanu i Kongo, wejścia Polski do Strefy Schengen, negocjacji nad amerykańskim systemem obrony antyrakietowej oraz fali ponad 1.5 miliona Polaków wyruszających do Europy zachodniej w poszukiwaniu pracy i lepszego życia. Obserwowaliśmy i analizowaliśmy, debatowaliśmy i komentowaliśmy wszystkie te wydarzenia.

W szerokim wachlarzu naszej działalności, skoncentrowaliśmy się na relacjach transatlantyckich, przyszłości NATO, różnicach w poczuciu i źródłach zagrożenia dla bezpieczeństwa nowych i starych członków NATO, integracji europejskiej, Wspólnej Polityce Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Europejskiej Polityce Bezpieczeństwa i Obrony UE, wymiarze wschodnim Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, relacjach Polski z USA (migracje, wiza, obrona przeciwrakietowa), wpływem masowych migracji na bezpieczeństwo wewnętrzne, Niemcami, Ukrainą, Rosją, Białorusią, Gruzją oraz na wielu innych kwestiach.

Wybory jesienne 2007 r. położyły kres dwóm burzliwym latom władzy równie kontrowersyjnej co radykalnej koalicji prowadzonej przez Prawo i Sprawiedliwość, z mało elastycznym, często bezkompromisowym Jarosławem Kaczyńskim na czele.

Polityka zagraniczna RP szybko nabrała cech właściwych premierowi (i minister Spraw Zagranicznych Anny Fotygi) i przez to charakteryzowała się agresywną retoryką, antyniemiecką obsesją, nieprzerwanymi waśniami i brakiem ciągłości. Szczególnie napięte stały się stosunki z Rosją z jednej

strony, a Niemcami z drugiej. To prawda, że sojusznicy europejscy dojrzeni wtedy i docenili niektóre aspekty polityki Warszawy, wynikające z położenia Polski (bezpieczeństwo energetyczne) i polityki prowadzonej przez Rosję, jej nową asertywność oraz taktykę „dziel i rządź”. Niemniej, antagonistyczny sposób formułowania zagrożeń i próby wymuszania na członkach UE wpierania stanowiska Warszawy, powiązanych z otwarciem antyniemiecką retoryką, spotkały się z wyraźną dezaprobatą w Europie.

W ciągu pierwszych sześciu miesięcy minionego roku, Centrum Stosunków Międzynarodowych (CSM) skupiło się na próbie wyjaśniania polskiej polityki zagranicznej, jej powodów i możliwych konsekwencji, partnerom, sojusznikom, ekspertom, mediom i, ogólnie, opinii publicznej za granicą i w Polsce. W tworzonej przez gabinet J. Kaczyńskiego atmosferze braku zaufania, spowodowanej chęcią zdyskredytowania oraz zaprzeczenia wszelkich osiągnięć poprzednich rządów, CSM starało się podkreślać dostrzegalne elementy ciągłości w polityce zagranicznej i pragmatyzmu. Z drugiej strony, podjęliśmy decyzję, by skupiać się na konstruktywnej, pozbawionej emocji krytyce. Dzięki temu udało się nam zbudować poprawne relacje z tymczasowo nieprzyjaznym kierownictwem instytucji, takich jak Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Kancelarie Premiera i Prezydenta oraz wieloma innymi agencjami rządowymi. Dzięki zaproszeniu ze strony MON, przyczyniliśmy się do sformułowania Strategii Obrony Narodowej Polski, a także zostaliśmy poproszeni o ekspertyzy dotyczące aktów prawnych dotyczących obronności i bezpieczeństwa. Zdołaliśmy uniknąć emocji i pomyślnie skoncentrowaliśmy się na naszych zadaniach, tj. analizowaniu, informowaniu, szkoleniu oraz doradzaniu.

Druga część roku minęła pod znakiem agresywnej kampanii wyborczej, w czasie której skupiliśmy nasze działania na inicjowaniu debaty na temat polityki zagranicznej i próbie wyjaśniania dyskutowanych kwestii, pracując nad

pozbawieniem ich wyborczej demagogii i populistycznej retoryki. Sukcesem był fakt, że minister Anna Fotyga, atakowana przez znaczną część środowiska eksperckiego, zgodziła się wziąć udział w przedwyborczej konferencji na temat polskiej polityki zagranicznej w towarzystwie ekspertów i polityków ze wszystkich głównych partii (spotkanie to zostało zorganizowane wspólnie z Instytutem Spraw Publicznych).

Po wyborach, gdy Donald Tusk rozpoczął formowanie gabinetu, Maria Wągrowaska i Antoni Podolski zajęli stanowiska podsekretarzy stanu w Ministerstwach Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji. Mamy nadzieję, że te straty zostaną, przynajmniej częściowo, złagodzone przez dr. Jerzego M. Nowaka, do niedawna ambasadora RP przy NATO. Dr. Nowak będzie uczestniczył w naszym Programie Bezpieczeństwa Transatlantyckiego i Międzynarodowego.

Nasza działalność

W minionym roku nastąpiło również wzmocnienie i ewolucja naszych czterech sztabowych programów: Programu Bezpieczeństwa Transatlantyckiego i Międzynarodowego, Programu Migracji i Bezpieczeństwa Narodowego, Programu Europejskiego oraz Programu Wschodniego. W ich obrębie oraz obejmowanych przez nie projektach, skoncentrowaliśmy się na zagadnieniach tak istotnych, jak stosunki polsko-niemieckie, przyszłość NATO, bezpieczeństwo energetyczne (ze szczególnym uwzględnieniem Gazociągu Północnego), aspiracje europejskie Gruzji i Ukrainy, Białoruś i jej relacje z sąsiadami, źródła stabilności/nestabilności oraz stan, czy raczej brak, demokracji w tym kraju, Europejska Polityka Sąsiedztwa, Agencja Praw Podstawowych, współpraca regionalna (Grupa Wyszehradzka) i Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE.

Kontynuowaliśmy także pracę nad trzema Programami Stypendialnymi: The Marshall Memorial Fellowship, The Carl Friedrich Goerdeler College Program oraz TAPIR – The Transatlantic Post-Doc Fellowship for International Relations and Security.

W roku 2007 rozszerzyliśmy pracę badawczą nad zagadnieniami i regionami, którymi dotąd się nie zajmowaliśmy. Przede wszystkim, rozpoczęliśmy projekt Wider Black Sea Network (sponsorowany przez German Marshall Fund of the US) jako sposób popularyzowania najważniejszych kwestii tego strategicznego regionu dla Polski i Europy Środkowej a także rozpatrzenia kierunków oraz form wzmocnienia obecności Polski i państw Europy Środkowej w tym regionie o rosnącym znaczeniu strategicznym. Zainicjowaliśmy także pracę nad pomocą rozwojową i tematami odnoszącymi się do zmian klimatycznych.

Uruchomiliśmy ponadto nową stronę internetową, odświeżyliśmy dużą część narzędzi do komunikacji wizualnej i podwoiliśmy przestrzeń biurową. Przyjęliśmy w tym czasie ponad 30 praktykantów. Zorganizowaliśmy ponad 30 spotkań dla około 3 000 słuchaczy, udzieliliśmy setek wywiadów do prasy i mediów elektronicznych, uczestniczyliśmy w licznych konferencjach i seminariach w kraju i za granicą.

Nasi partnerzy i sponsorzy

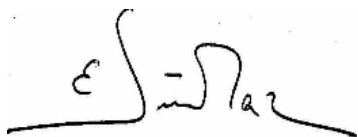
W roku 2007 CSM współpracowało z Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Obrony Narodowej i Ministerstwem Gospodarki, Biurem Bezpieczeństwa Narodowego, jak również z Komisjami Spraw Zagranicznych Sejmu i Senatu RP.

Nasze projekty badawcze i konferencje były finansowane przez MSZ, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, MON, Komisję Europejską, a także przez Program ds. Rozwoju ONZ i fundacje międzynarodowe: German Marshall Fund of the US, Fundację Konrada Adenauera, Fundację Roberta Boscha, Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej, The Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe oraz wiele innych.

Współpracowaliśmy blisko z Instytutem Spraw Publicznych, Ośrodkiem Studiów Wschodnich, Instytutem Socjologii i Centrum Badań nad Migracją Uniwersytetu Warszawskiego, Grupą Polityki Migracyjnej, Studium Migracji Masowej PAN, Niemieckim Instytutem Spraw Międzynarodowych i Bezpieczeństwa (SWP), Akademią Europejską i Uniwersytetem Humboldta w Berlinie, Uniwersytetem Wiedeńskim i Austriacką Akademią Nauk.

Podsumowując, ubiegły rok był zarówno pracowity, jak i ekscytujący. Zdołaliśmy poszerzyć obszar naszych zainteresowań oraz pogłębić dotychczas istniejący, przy jednoczesnym powiększaniu i dywersyfikacji kręgu odbiorców.

Największe wyzwanie jest ciągle przed nami: sprawić, by rok 2008 był merytorycznie lepszy niż 2007 i ustabilizować sytuację finansową CSM. Liczba realizowanych projektów nie przekłada się, niestety, na środki służące pokryciu kosztów bieżących funkcjonowania Fundacji.

Eugeniusz Smolar
President of CIR

CENTRUM STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH
CENTER FOR INTERNATIONAL RELATIONS

Centrum Stosunków Międzynarodowych jest fundacją – niezależnym, pozarządowym ośrodkiem analitycznym, zajmującym się polską polityką zagraniczną i najważniejszymi dla Polski problemami polityki międzynarodowej. W tym celu CSM prowadzi projekty badawcze, organizuje liczne konferencje i seminaria, przygotowuje raporty i analizy, publikuje artykuły i książki. Centrum utrzymuje kontakty merytoryczne z czołowymi ośrodkami badawczymi w dziedzinie stosunków międzynarodowych, w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz w USA, Rosji, Ukrainie i w wielu innych krajach.

Działalność CSM ma charakter analityczno-edukacyjny. W ciągu ponad 12-letniej działalności zbudowaliśmy wpływowe forum dla debaty nad polityką zagraniczną z udziałem polityków, dyplomatów, urzędników państwowych i samorządowych, przedsiębiorców, dziennikarzy, naukowców, studentów, jak też przedstawicieli wielu innych organizacji pozarządowych.

Prezesem CSM jest Eugeniusz Smolar. Członkami Zarządu są ponadto prof. Jerzy Kranz oraz dr Janusz Onyszkiewicz, poseł do Parlamentu Europejskiego i jego były wiceprzewodniczący.

STYCZEŃ 2007

26 stycznia: Norman Podhoretz 'How to Win the World War IV'.

MAJ 2007

7 maja: Konferencja "Labour migration management in the United States and Europe"
17 maja: Seminarium "NATO i UE w politykach bezpieczeństwa państw Europy Środkowej"
22 maja: Seminarium „Missile Defense in Europe”

WRZESIEŃ 2007

24-25 września: Konferencja "EU's Eastern Policy – Challenges and Opportunities"
26 września: Prezentacja "Transatlantic Trends"

LUTY 2007

12 lutego: Konferencja "Problemy z zagwarantowaniem przestrzegania praw podstawowych w Europie"
16 lutego: Debata publiczna "Prezydencja Niemiec w Radzie UE a polskie oczekiwania"
28 lutego: Seminarium eksperckie „Ewentualność dyslokacji MD a interes narodowy”

CZERWIEC 2007

13 czerwca: Seminarium "The Future of the American Era"
14 czerwca: Wykład "Niemieckie partie polityczne w obliczu kryzysu demokracji i wzrostu populizmu”

PAŹDZIERNIK 2007

9 października: Konferencja "Polska Polityka Zagraniczna na Rozdrożach"
17 października: Konferencja „Polska w obliczu wyzwań globalnych”
29 października: Konferencja „Changing NATO and the Central and East European Agenda”

MARZEC 2007

1 marca: Konferencja "Tarcza antyrakietowa w Polsce – mniej czy więcej bezpieczeństwa?"
8 marca: Konferencja „NATO i Artykuł V”

LIPIEC 2007

11 lipca: Spotkanie "Traktat reformujący Unię Europejską"
19 lipca: Spotkanie „Polska-USA: współpraca dla bezpieczeństwa”

LISTOPAD 2007

15 listopada: Konferencja "USA I Europa – wspólne bezpieczeństwo, różne rozwiązania?"
23 listopada: Wykład "Ochrona środowiska i ekologiczna modernizacja – cele i perspektywy niemieckiej polityki klimatycznej"
prof. Lutz Mez

KWIECIEŃ 2007

18 kwietnia: Seminarium "Amerykańskie stanowisko dotyczące obrony rakietowej – MD"
27 kwietnia: Spotkanie z udziałem Caleba McCarry, Koordynatora Rządu USA ds. Kuby

SIERPIEŃ 2007

6 sierpnia: Seminarium "Sytuacja polityczna w Palestynie oraz konflikt bliskowschodni”

GRUDZIEŃ 2007

7-8 grudnia: Konferencja "Different roots, common goals?" Wider Black Sea Region
14 grudnia: Konferencja "W kierunku Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa Energetycznego Unii Europejskiej – Perspektywa Polski i Niemiec”

Prezentacja Transatlantic Trends
Ronald Asmus (GMF), Eugeniusz Smolar (CSM)

W kierunku Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa Energetycznego Unii Europejskiej – Perspektywa Polski i Niemiec
Albrecht Lempp, Michael H. Gerdts, Antoni Podolski, Waldemar Pawlak, Zenon Kuchciak, Stephan Raabe

Konferencja "Polska Polityka Zagraniczna na Rozdrożach"
Eugeniusz Smolar, Anna Fotyga, Lena Kolarska-Bobińska

Seminarium 'Can We Live With a Nuclear Iran?'
Patrick Clawson, Eugeniusz Smolar

Konferencja "Polska Polityka Zagraniczna na Rozdrożach"
Paweł Zalewski, Radek Sikorski

Konferencja "Polska w obliczu wyzwań globalnych"
Adam Leszczyński (Gazeta Wyborcza), Marcin Święcicki (LiD), Ryszard Czarnecki (Parlament Europejski)

PROGRAM EUROPEJSKI

Eksperci: Waldemar Czachur, Antoni Podolski, Andrzej Celiński, Mikołaj Banaszekiewicz (wcześniej: Balbina Gluza, Przemysław Jaroń)

Głównym celem Programu Europejskiego CSM jest analiza rozmaitych polityk Unii Europejskiej, zwłaszcza związanych ze stosunkami zewnętrznymi UE i budowy Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa oraz Europejskiej Polityki Bezpieczeństwa i Obrony, także analiza wyzwań stojących przed polską polityką po przystąpieniu do Unii Europejskiej.

Program Europejski skupia się w swojej działalności na analizie:

- 1) Miejsca Polski w Unii Europejskiej
  - Miejsce / pozycja / rola Polski w UE
  - Analiza polskich interesów w UE w konkretnych obszarach oraz analiza możliwych koalicji politycznych z udziałem Polski w ramach UE
  - Analiza obecnych i proponowanych systemów formalno- prawnych, a zwłaszcza procesów decyzyjnych ze szczególnym uwzględnieniem pozycji Polski.
- 2) Przyszłości Unii Europejskiej
  - Reforma Traktatowa
  - Reforma prawna, instytucjonalna, finansowa UE
  - Rozszerzenie UE: Bałkany, Turcja, Ukraina
- 3) Roli Unii Europejskiej w polityce globalnej
  - Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE
  - Polityka Wschodnia UE i stosunki Polska-Rosja a UE
  - Polityka Sąsiedztwa UE (ENP)
  - Stosunki zewnętrzne z pozaeuropejskimi sąsiadami Europy - Afryka, Bliski Wschód, Chiny, Indie
- 4) Spraw Bezpieczeństwa Energetycznego
  - Wspólna Polityka Energetyczna
- 5) Współpracy regionalnej ze szczególnym uwzględnieniem współpracy w ramach Grupy Wyszehradzkiej i Trójkąta Weimarskiego
  - Wymiana doświadczeń i budowanie silnej pozycji Polski w regionie
  - Umacnianie współpracy i roli Grupy Wyszehradzkiej i Trójkąta Weimarskiego w Europie

Projekt EUROPA ZMIERZA NA WSCHÓD: Rola Polski i Niemiec w kształtowaniu nowej polityki UE wobec Wschodu

Czerwiec 2007 – czerwiec 2008. Cykl czterech konferencji międzynarodowych: dwóch organizowanych w Polsce przez Centrum Stosunków Międzynarodowych i dwóch w Niemczech przez Europäische Akademie Berlin dzięki współpracy z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej i Fundacją im. Konrada Adenauera w Polsce.

Partnerzy: Kolegium Europejskie w Natolinie, Ośrodek Studiów Wschodnich, The German Institute for International and Security Affairs – SWP, Berlin, Europäische Akademie Berlin, Deutsche Gesellschaft Für Osteuropakunde e.V., Berlin oraz European Council on Foreign Relations.

Strengthening Central European Contribution to the Eastern Dimension of EU's CFSP

Styczeń 2007 – grudzień 2008. Cykl konferencji międzynarodowych organizowanych przez konsorcjum organizacji typu 'think-thank' z krajów Grupy Wyszehradzkiej, próbujących wypracować wspólne propozycje dotyczące polityki UE wobec wschodnich sąsiadów. Konferencja w Warszawie odbyła się 24 września 2007 roku.

Partnerzy: Prague Security Studies Institute (Czechy), Research Center of the Slovak Foreign Policy Association (Słowacja), Center for EU Enlargement Studies Central European University (Węgry).

Sponsorzy: Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki, The German Marshall Fund of the United States, Friedrich Ebert Foundation.

Bezpieczeństwo energetyczne Polski i Niemiec w Unii Europejskiej – odmienne interesy czy różna percepcja zagrożeń?

Sierpień – grudzień 2007. Konferencja międzynarodowa podejmująca aktualne problemy stosunków polsko-niemieckich w kontekście bezpieczeństwa energetycznego w UE. Celem jej jest wypracowanie rozwiązań i propozycji wspólnych koncepcji. Projekt realizowany dzięki współpracy z Fundacją im. Konrada Adenauera w Polsce, z Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz Robert Bosch Stiftung.

Partnerzy: Konrad Adenauer Stiftung, Ministerstwa Gospodarki Polski i Niemiec, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo.

Network Building: Transatlantic Alliance and the Wider Black Sea Region

Wrzesień 2007 – Czerwiec 2008. Projekt ma na celu budowę trwałej współpracy między ekspertami i politykami z państw rejonu Morza Czarnego a ekspertami z krajów wspólnoty transatlantyckiej i UE w odniesieniu do koncepcji tzw. Synergii Czarnomorskiej UE i Wider Black Sea Region NATO. W ramach projektu odbyła się w grudniu 2007r. pierwsza konferencja międzynarodowa. Kolejne w 208 roku.

Projekt realizowany dzięki wsparciu German Marshall Fund of United States.

PROGRAM BEZPIECZEŃSTWA MIĘDZYNARODOWEGO

Eksperci: amb. Jerzy M. Nowak, Maria Wągrowska i Bartosz Wiśniewski

Działalność Programu Transatlantyckiego obejmuje wybrane aspekty międzynarodowej i europejskiej polityki bezpieczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem takich kwestii, jak Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa UE i Europejska Polityka Bezpieczeństwa i Obrony, stosunki euro-atlantyczne, funkcjonowanie i przyszłość NATO oraz polska polityka zagraniczna w kontekście szerszych zmian zachodzących w transatlantyckiej wspólnocie.

Program obejmuje m.in. poniższe projekty:

- Polska polityka zagraniczna i atlantycyzm
- Stosunki amerykańsko-niemieckie
- Przyszłość NATO
- Polityka Polski i Niemiec wobec Ukrainy, Białorusi i Rosji
- Amerykańska polityka zagraniczna widziana z perspektywy Europy Środkowej i Wschodniej

Changing NATO and the Central and East European Agenda

Projekt „Changing NATO and the Central and East European Agenda” był realizowany we współpracy z The German Marshall Fund of the United States zgodnie z następującymi założeniami: przeprowadzenie debaty na temat obecnej i przyszłej roli NATO; przeanalizowanie wpływu koncepcji dotyczących NATO, w tym ewentualnego poszerzenia Sojuszu na Europę Środkowo-Wschodnią i poza ten region; zaprezentowanie wpływu państw Europy Środkowo-Wschodniej oraz państw kluczowych z punktu widzenia funkcjonowania Sojuszu Północnoatlantyckiego na postrzeganie wagi Artykułu V; zaangażowanie środowisk ekspercko-doradczych i opinii publicznej w państwach regionu w debatę o NATO; przekazanie wyników dyskusji do NATO i najważniejszych stolic m.in. poprzez udział przedstawicieli NATO, USA i ich europejskich sojuszników w konferencjach i seminariach. W ramach projektu zorganizowano trzy międzynarodowe konferencje eksperckie. Prace prowadzone w ramach projektu podsumowuje publikacja pt. „Article V and NATO: the Core Clause”.

Partner i sponsor: The German Marshall of the United States

PROGRAM MIGRACJE I BEZPIECZEŃSTWA WEWNĘTRZNE

Eksperci: Prof. Krystyna Iglicka, Katarzyna Gmaj, dr. Agnieszka Weinar

Obszary zainteresowania

- Transatlantycki wymiar migracji międzynarodowych
- Europejska przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (AFSJ)
- Rynki pracy a przepływy siły roboczej i uchodźców na europejskiej osi Wschód-Zachód
- Polska jako kraj imigracji i tranzytu
- Zjawisko „drenażu mózgów” z nowych krajów członkowskich UE – czy rzeczywiste zagrożenie?
- Polska i europejska polityka migracyjna

Transatlantycki wymiar bezpieczeństwa wewnętrznego a dylematy dla europejskiej polityki migracyjnej

W ramach dwuletniego projektu realizowanego dzięki wsparciu Fundacji German Marshall Fund of the United States, CSM zorganizowało szereg konferencji międzynarodowych zarówno w Polsce (w Warszawie) jak i poza jej granicami: w Kijowie, Kiszyniowie, Brukseli, Budapeszcie oraz w Waszyngtonie. W ramach projektu zrealizowano również wizytę studyjną dla gości amerykańskich do ośrodka dla uchodźców z Czeczenii.

Sponsor: The German Marshall Fund of the United States

Koszty i zyski z migracji czasowych. Propozycje rozwiązań politycznych dla nowych typów migracji’ ('Costs and Benefits of Temporary Labor Migration. Policy Solutions for New Migration Patterns’

Projekt analizuje kwestię migracji pracowniczych w regionie Europy Środkowej z perspektywy debat nad migracją pracowniczą w Unii Europejskiej oraz transatlantyckiej dyskusji na temat programów dla ‘pracowników-gości’.

Partnerzy: Research Center of the Slovak Foreign Policy Association (Słowacja), Intermundia (Czechy) i Hungarian Academy of Science (Węgry).

Sponsor: The German Marshall Fund of the United States

CLANDESTINO - Undocumented Migration: Counting the Uncountable. Data and Trends Across Europe

W 2007 roku CSM rozpoczęło uczestnictwo w projekcie finansowanym przez KE w ramach 6 Programu Ramowego CLANDESTINO. “Irregular Migration: Counting the Uncountable Data and Trends Across Europe” (Nierejestrowana migracja: szacowanie niepoliczalnych danych i trendów w Europie. Clandestino). Projekt ma porównawczy i interdyscyplinarny charakter. Podejmuje krytyczną analizę metod szacowania danych dotyczących

nieudokumentowanych migracji. Ma służyć stworzeniu narzędzia oceniającego i klasyfikującego owe szacunki. Projekt obejmuje także etyczny wymiar tworzenia i korzystania z takich szacunków i efektów, jakie mogą przynieść dla społeczeństw przyjmujących i imigrantów.

Partnerzy: Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (Grecja), Hamburg Institute for International Economic (Niemcy), Centre for the Study of Migration Policy and Society (Wielka Brytania), International Centre for Migration Policy Development (Austria), Platform for International Cooperation of Undocumented Migrants (Belgia).

Sponsorzy: Komisja Europejska (Research DG, 6 Program Ramowy)

European Approach to Multicultural Citizenship: Legal, Political and Educational Challenges (EMILIE)

W 2006 roku CSM rozpoczęło uczestnictwo w projekcie finansowanym przez KE w ramach 6. Programu Ramowego EMILIE – „Europejskie podejście do obywatelstwa wielokulturowego: wyzwania prawne, polityczne i edukacyjne”. Celem projektu jest wypracowanie ugruntowanych badawczo rozwiązań obecnego kryzysu wielokulturowości w Europie. W badaniu uczestniczy dziewięć krajów: Wielka Brytania, Francja, Niemcy, Belgia, Grecja, Hiszpania, Dania, Polska i Łotwa.

Partnerzy: Hellenic Foundation for European and Foreign Policy (Grecja), Centre for the Study of Ethnicity and Citizenship, University of Bristol (Wielka Brytania), National Institute of Demographic Studies, European University Viadrina (Niemcy), Centre for Ethnic and Migration Studies, University of Liege (Belgia), Department of Political and Social Sciences, University Pompeu Fabra (Hiszpania), Latvian Centre for Human Rights (Łotwa), Centre for University Studies in Journalism, University of Aarhus (Dania).

Sponsorzy: Komisja Europejska (Research DG, 6 Program Ramowy)

Biuletyn Migracyjny

Program Migracje wraz z Ośrodkiem Badań nad Migracjami Uniwersytetu Warszawskiego od 2005 roku realizuje projekt poświęcony bieżącemu monitorowaniu i komentowaniu wydarzeń migracyjnych w Polsce, Unii Europejskiej i Europie Wschodniej. Biuletyn ukazuje się co dwa miesiące.

Projekt realizowany był we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera, obecnie finansowany jest przez MSWiA.

www.biuletynmigracyjny.uw.edu.pl

PROGRAM WSCHODNI

Eksperci: Antoni Podolski, Wojciech Borodicz-Smoliński, Łukasz Stawikowski

Program wschodni koncentruje swoją działalność na stosunkach Polski z Rosją, Ukrainą, Białorusią i Gruzją i z innymi krajami b. ZSRR oraz polityce Unii Europejskiej i NATO wobec państw tego obszaru.

Cele programu realizowane są w ramach poniższych obszarów zainteresowań:

- Polska i Ukraina – bilans zamknięcia i otwarcia
- Polska polityka regionalna w Europie Środkowej
- Polityka Polski wobec państw na Wschodzie a rozszerzenie UE
- Stosunki polsko-rosyjskie
- Koalicja antyterrorystyczna i jej wpływ na tworzenie nowych stosunków między NATO, UE i Rosją
- Nowa rola krajów regionu Kaukazu i Azji Środkowej

Białoruska Szkoła Dziennikarstwa

Białoruska Szkoła Dziennikarstwa została zorganizowana we współpracy z Europejskim Radiem dla Białorusi. Projekt jest kontynuacją programu zapoczątkowanego w 2006 roku. Tegorocznym celem było przygotowania młodych białoruskich dziennikarzy do pracy w profesjonalnej stacji radiowej, a także do samodzielnego prowadzenia tego typu działalności. Głównym zadaniem BSD była praca nad warsztatem dziennikarzy pracujących dla Europejskiego Radia dla Białorusi. W 2007 roku zrealizowaliśmy dwa profesjonalne szkolenia. Pierwsze skupiało się na produkcji programów radiowych (prezenterzy i producenci). Druga część kursu dotyczyła sposobów pozyskiwania informacji i przygotowywania profesjonalnych serwisów newsowych.

Sponsor: National Endowment for Democracy

Projekt 'Belarus Live'

Projekt informacyjny ma na celu przybliżanie tematyki białoruskiej na świecie. W ramach projektu powstała strona internetowa www.belarus-live.eu, na której umieszczane są codzienne informacje o wydarzeniach na Białorusi. Co tydzień ukazuje się również biuletyn „Belarus-Live”, rozsyłany do szerokiego grona odbiorców na świecie. Cały serwis oraz biuletyn jest tłumaczony i rozsyłany w siedmiu językach: polskim, białoruskim, rosyjskim, angielskim, niemieckim, francuskim i ukraińskim. Projekt jest prowadzony dzięki wsparciu Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP we współpracy z: Europejskim Radiem dla Białorusi, Programem dla Zagranicy Polskiego Radio oraz Radio dla Ciebie.

Sponsor: Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP

PROJEKTY

Monitoring Polskiej Polityki Zagranicznej

Konferencja inauguracyjna:

9 października 2007 - Polska Polityka Zagraniczna na Rozdrożach

Publikacje:

- Krystyna Iglicka, Wizy do USA: Mity, Fakty, Rekomendacje
- Antoni Podolski, Między Samarą a Brukselą. Polska polityka europejska i wschodnia w 2007 roku
- Antoni Podolski, Gaz Narodowy czy europejski? Polityczne i historyczne uwarunkowania percepcji wybranych wyzwań dla bezpieczeństwa energetycznego RP
- Krystyna Iglicka, Kierunki Rozwoju Polskiej Polityki Migracyjnej w Ramach Obszaru Legalnej Migracji Pracowniczej na Lata 2007-2012
- Maria Wągrowa, Polska za amerykańską tarczą. Ewentualność dyslokacji systemu MD a interes narodowy

Sponsor: Trust for Civil Society in Central & Eastern Europe.

PROGRAMY STYPENDIALNE

The Marshall Memorial Fellowship (MMF)

Koordynatorzy: Andrzej Bobiński, Katarzyna Szajewska

Program stypendialny Marshall Memorial Fellowship (MMF) organizowany przez The German Marshall Fund of the United States został stworzony w 1982 roku z myślą o przyszłych liderach, którzy dzięki niemu mieli lepiej zrozumieć polityczne, społeczne i ekonomiczne instytucje w Stanach Zjednoczonych oraz stworzyć sieć młodych europejskich liderów w takich dziedzinach jak polityka, media czy trzeci sektor. Obecnie program jest wyjątkową okazją dla młodych liderów, by przez okres czterech tygodni poznać i zrozumieć Stany Zjednoczone. Od 1999 roku w programie mogą brać udział amerykańscy liderzy, którzy w ramach stypendium odwiedzają kraje europejskie, w tym także Polskę.

Kolegium im. Carla Friedricha Goedelera

Koordynator: dr Waldemar Czachur

Kolegium im. Carla Friedricha Goedelera jest międzynarodowym programem doszkalającym dla kadr kierowniczych z sektora publicznego (administracji, przedsiębiorstw publicznych, organizacji pożytku publicznego i innych) z Polski, Bułgarii, Rumunii, Czech, Słowacji i Węgier. Pobyt w Niemczech umożliwi stypendystom lepsze poznanie warunków życia i pracy w Niemczech, nawiązanie kontaktów i zebranie nowych doświadczeń zawodowych. W ten sposób przyczyniają się oni do współpracy istotnych dla społeczeństwa instytucji w Europie, jak i do pogłębienia europejskiego procesu integracyjnego.

Sponsor: Robert Bosch Stiftung

Transatlantycki Habilitacyjny Program Naukowo-Stypendialny na temat Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa – Transatlantic Post-Doc Fellowship for International Relations and Security (TAPIR)

Centrum Stosunków Międzynarodowych uczestniczy w Transatlantyckim Habilitacyjnym Programie Naukowo-Stypendialnym na temat Stosunków Międzynarodowych i Bezpieczeństwa (TAPIR). Jest on skierowany do naukowców, którzy otrzymali doktorat w dziedzinie nauk społecznych i politycznych lub ekonomii, a których badania skupiają się na stosunkach międzynarodowych i bezpieczeństwie. Oprócz CSM instytucjami, uczestniczącymi w programie i przyjmującymi stypendystów są: Carnegie Endowment for International Peace, Institut Français des Relations Internationales (IFRI), European Union Institute for Security Studies (EUISS), RAND Corporation, Chatham House, SAIS Center for Transatlantic Relations, Institute for Strategic and International Studies (IEEI), Center for Security Studies (CSS) oraz German Institute for International and Security Affairs/ Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP).

WYDARZENIA

26 stycznia 2007

Seminarium z udziałem gościem Normana Podhoretza, filozofa i publicysty amerykańskiego, uważanego za jednego z intelektualnych patronów neokonserwatyizmu.

12 lutego 2007

Konferencja “Problemy z zagwarantowaniem przestrzegania praw podstawowych w Europie”.

Konferencja składała się z dwóch paneli dyskusyjnych: Panel 1 – Agencja Praw Podstawowych: struktura oraz zakres działalności, dotyczył podziału zadań oraz współpracy z Radą Europy i OBWE oraz ochrony praw podstawowych w UE i państwach sąsiednich; Panel 2 – Zagrożenia wobec praw podstawowych spowodowane działalnością państwa oraz podmiotów prywatnych. Wśród uczestników konferencji znaleźli się m.in. Zbigniew Romaszewski – Przewodniczący Komisji Praw Człowieka i Praworządności Senatu RP; Francisco Fonseca Morillo – dyrektor JLS, Komisja Europejska; Wiesław Tarka – Wiceminister Spraw Wewnętrznych i Administracji; Janusz Kochanowski – Rzecznik Praw Obywatelskich; Manuel Lezertua – Dyrektor Gabinetu Komisarza Praw Człowieka, Rada Europy; Christian Strohal – dyrektor biura OBWE w Warszawie i Beate Winkler – dyrektor Europejskiego Centrum Monitorowania Rasizmu i Ksenofobii. Projekt został zrealizowany we współpracy z Komisją Europejską i Fundacją Konrada Adenauera w Polsce.

16 lutego 2007

Debata publiczna “Prezydencja Niemiec w Radzie UE a polskie oczekiwania” z udziałem Przewodniczącego Niemieckiego Bundestagu, dr Norberta Lamberta oraz Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, Marka Jurka. Spotkanie zorganizowane we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera i Uniwersytetem Warszawskim.

28 lutego 2007

Seminarium eksperckie “Dyslokacja elementu amerykańskiego systemu obrony przeciwrakietowej MD na terytorium Polski”. Centrum Stosunków Międzynarodowych było organizatorem seminarium eksperckiego, w czasie którego zaprezentowana została analiza MAarii Wągrowskiej pt. “Polska za amerykańską tarczą? Ewentualność dyslokacji MD a interes narodowy”. W spotkaniu uczestniczyło ok. czterdziestu ekspertów.

1 marca 2007

Konferencja “Tarcza antyrakietowa w Polsce – mniej czy więcej bezpieczeństwa?”. W konferencji udział wzięli m.in. Bronisław Komorowski – wicemarszałek Sejmu, prezes SEA; gen. Stanisław Koziej – b. podsekretarz stanu w MON; Janusz Zemke – b. sekretarz stanu w MON; Eugeniusz Smolar – prezes CSM.

8 marca 2007

Konferencja „NATO i Artykuł V”.

Celem konferencji była analiza zmiany charakteru zagrożeń z „tradycyjnych” na „asymetryczne” oraz ich percepcja w wybranych państwach NATO oraz na Ukrainie.

Konferencja zorganizowana w ramach projektu „Changing NATO and Central and East European Agenda”.

18 kwietnia 2007

Seminarium „Amerykańskie stanowisko dotyczące obrony raketowej – MD” z udziałem Erica S. Edelmana, podsekretarza stanu w Departamencie Obrony ds. Polityki Zbrojeniowej, oraz generała Henry’ego A. Oberinga III, Dyrektora Agencji Obrony Raketowej. Seminarium zorganizowane we współpracy z Ambasadą USA w Warszawie.

27 kwietnia 2007

Spotkanie z udziałem Caleba McCarry, Koordynatora Rządu USA ds. Kuby.

7 maja 2007

Konferencja ‘Labor migration management in the United States and Europe: Addressing challenges and opportunities’. Konferencja zorganizowana we współpracy z German Marshall Fund of the United States.

17 maja 2007

Seminarium „NATO i UE w politykach bezpieczeństwa państw Europy Środkowej”.

W spotkaniu uczestniczyli m.in. Minister Władysław Stasiak, Biuro Bezpieczeństwa Narodowego; Constanze Stelzenmüller – dyrektor biura German Marshall Fund of the United States w Berlinie; Istvan Gyarmati – International Centre for Democratic Transition, Węgry. Seminarium zorganizowano w ramach projektu „Changing NATO and Central and East European Agenda”.

22 maja 2007

Seminarium w siedzibie SWP w Berlinie: „Missile Defense in Europe: Polish, Czech and German Perspectives”. W spotkaniu, zorganizowanym przez CSM udział wzięli: Alexander Vondra, Wicepremier Czech, gen. Jiri Sedivy a ze strony polskiej Piotr Pacholski z MON oraz Eugeniusz Smolar, Prezes CSM. Debatę moderował prof. Volker Perthes, dyr. SWP.

29 maja 2007

Seminarium „Can We Live With a Nuclear Iran?” z udziałem Patricka Clawsona, zastępcy dyrektora ds. badań naukowych w waszyngtońskim Institute for Near East Policy. Spotkanie zorganizowane we współpracy z Ambasadą USA w Warszawie.

13 czerwca 2007

Seminarium „The Future of the American Era” z udziałem Roberta J. Liebera, wykładowcy na wydziale nauk politycznych i dyplomacji Uniwersytetu Georgetown. Seminarium zorganizowane we współpracy z Ambasadą USA w Warszawie.

14 czerwca 2007

Wykład "Niemieckie partie polityczne w obliczu kryzysu demokracji i wzrostu populizmu".

Seminarium eksperckie z udziałem Prof. dr Frank Deckera, politologa Uniwersytetu w Bonn, autora wielu książek o populizmie, federalizmie i niemieckich partiach politycznych. W swoim wykładzie profesor nawiązał do toczącej się w Niemczech debaty na temat programów partii politycznych oraz odniósł się do rosnącego niezadowolenia obywateli polityką, a także do kryzysu demokracji w Europie. Wystąpienia skomentował Prof. Jerzy Kranz. Spotkanie zorganizowane we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

11 lipca 2007

Spotkanie ekspertów "Traktat reformujący Unię Europejską", zorganizowane przez Niezależny Instytut Prawa Międzynarodowego i Europejskiego, Centrum Strategii Europejskiej demosEUROPA, Centrum Stosunków Międzynarodowych, Katedrę Prawa Europejskiego SGH i Katedrę Prawa Międzynarodowego i Prawa UE WSPiZ im. L. Koźmińskiego.

19 lipca 2007

Spotkanie „Polska-USA: współpraca dla bezpieczeństwa”, z udziałem Władysława Stasiaka, Szefa Biura Bezpieczeństwa Narodowego, oraz Witolda Waszczykowskiego, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych. Spotkanie, odbywające się bezpośrednio po wizycie Prezydenta RP, Pana Lecha Kaczyńskiego, w USA 16-17 lipca 2007, było poświęcone stosunkom polsko-amerykańskim oraz roli USA w Europie Środkowo-Wschodniej. W dyskusji udział wzięli przedstawiciele instytucji i

agend rządowych oraz eksperci w dziedzinie stosunków polsko-amerykańskich i polityki bezpieczeństwa.

6 sierpnia 2007

Spotkanie poświęcone sytuacji politycznej w Palestynie oraz konfliktowi bliskowschodniemu. W dyskusji wzięli udział: ambasador Maciej Kozłowski (Departament Afryki i Bliskiego Wschodu, MSZ), Magdalena Mughrabi (Patel Group, „Polityka”), Marek Kubicki (przewodniczący stowarzyszenia Arabia.pl, redaktor naczelny portalu Arabia.pl). Dyskusję poprowadziła Maria Wągrowaska - Dyrektor Programu Bezpieczeństwa Międzynarodowego, CSM. Spotkanie miało na celu przybliżenie sytuacji politycznej oraz społecznej w Palestynie, oraz - w szerszej perspektywie - konfliktu między Izraelem a Palestyną i sytuacji na Bliskim Wschodzie.

Poruszane kwestie: palestyńska i izraelska scena polityczna, jej wpływ na konflikt, podłoża konfliktu, sposoby rozwiązania problemu, zagrożenia z tym związane, rola państwa zachodnich, Rosji, Chin i krajów arabskich w konflikcie Izrael – Palestyna, możliwe scenariusze rozwoju sytuacji.

24-25 września 2007

Konferencja EU's Eastern Policy – Challenges and Opportunities

Konferencja zorganizowana w ramach projektu Strengthening Central European contribution to the Eastern Dimension of EU's CFSP, realizowanego we współpracy z German Marshall Fund of the United States i International Visegrad Fund.

26 września 2007

Centrum Stosunków Międzynarodowych we współpracy z The German Marshall Fund of the United States zorganizowało prezentację najnowszej

Transatlantic Trends

edycji raportu *Transatlantic Trends 2007*. Prezentacji dokonał Ronald D. Asmus, b. podsekretarz stanu w Departamencie Stanu USA, dyrektor Transatlantic Center GMF US w Brukseli. Po prezentacji nastąpiła debata poświęcona stosunkom polsko-amerykańskim z udziałem m.in. Witolda Waszczykowskiego, podsekretarza stanu w MSZ, posła Pawła

Zalewskiego, przewodniczącego Komisji Spraw Zagranicznych Sejmu RP, senatora Radosława Sikorskiego oraz Ronalda Asmusa. Dyskusję poprowadził Eugeniusz Smolar, prezes Centrum Stosunków Międzynarodowych.

26 września 2007

Prezentacja w American Chamber of Commerce raportu *Transatlantic Trends 2007* z udziałem Ronalda D. Asmusa z GMFUS.

Mówcy: Dr Ronald D. Asmus, Eugeniusz Smolar, Dr Andrzej Olechowski.

4 października 2007

Konferencja "Georgia in Transatlantic Security"

Konferencję zorganizowało Centrum Stosunków Międzynarodowych we

współpracy z the German Marshall Fund of the United States, the Georgian Foundation for Strategic and International Studies, the Atlantic Council of Georgia, oraz Polsko-Amerykańską Fundacją Wolności. Konferencję którą otworzyli Ambasador Alexander Rondeli, prezes GFSIS, oraz Eugeniusz Smolar, prezes CSM, zainaugurowało wystąpienie pana Batu Kutelii, wiceministra obrony Gruzji. Uczestniczyło w niej grono kilkudziesięciu polityków i analityków gruzińskich.

Konferencja została zorganizowana w ramach projektu Changing NATO and the Central and East European Agenda, realizowanego we współpracy z The German Marshall Fund of the United States.

9 października 2007

Konferencja "Polska Polityka Zagraniczna na Rozdrożach", zorganizowana we współpracy Centrum Stosunków Międzynarodowych oraz Instytutu Spraw Publicznych. Konferencję otworzyła i udział w niej brała minister Spraw Zagranicznych Anna Fotyga.

17 października 2007

Konferencja „Polska w obliczu wyzwań globalnych”. Debata zorganizowana została we współpracy z Komisją Europejską i Programem Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP). W debacie udział wzięli Ryszard Czarnecki (bezpartyjny, eurodeputowany, grupa UEN), Joanna Fabisiak (PO), Łukasz Foltyn (PSL), Nelli Rokita (PiS) oraz Marcin Świąćicki (LiD). 17 października to Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem.

29 października 2007

W siedzibie German Marshall Fund of the United States w Waszyngtonie odbyła się prezentacja wyników projektu „Changing NATO and the Central and East European Agenda”. Prezentacji dokonał prezes Centrum Stosunków Międzynarodowych, Eugeniusz Smolar. Wyniki skomentował Stephen Larrabee, ekspert RAND Corporation.

15 listopada 2007

Centrum Stosunków Międzynarodowych, we współpracy z Ambasadą USA, Ambasadą Wielkiej Brytanii oraz dzięki wsparciu DaimlerChrysler Automotive Polska, Fundacji Konrada Adenauera w Polsce i „Gazety Wyborczej”, zorganizowało międzynarodową konferencję „USA i Europa – wspólne bezpieczeństwo, różne rozwiązania?”. W pierwszej części spotkania, zatytułowanej „Amerykańska i europejska percepcja zagrożeń”, uczestnicy konferencji dyskutowali na temat różnic w postrzeganiu zagrożeń dla bezpieczeństwa międzynarodowego między USA i Europą. Drugą część konferencji, zatytułowaną „Obrona przeciwrakietowa: źródło napięć wśród sojuszników czy impuls dla wspólnych działań?”, otworzyło wystąpienie Kennetha M. Hillasa, zastępcy Ambasadora USA w Warszawie.

23 listopada 2007

Wykład prof. Lutza Meza "Ochrona środowiska i ekologiczna modernizacja – cele i perspektywy niemieckiej polityki klimatycznej". Prof. dr Lutz Mez jest dyrektorem zarządzającym jednostki badawczej Wolnego Uniwersytetu w Berlinie zajmującej się polityką klimatyczną i ochroną środowiska, autorem wielu publikacji o polityce klimatycznej krajów rozwiniętych w kontekście

ochrony środowiska i polityki energetycznej. Spotkanie zorganizowane we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

Wykład powtórzony na forum Krajowej Szkoły Administracji Publicznej.

7-8 grudnia 2007

Konferencja i warsztaty eksperckie poświęcone problematyce regionu Morza Czarnego. Po konferencji na Uniwersytecie Warszawskim, spotkania eksperckie miały charakter zamknięty i grupowały wyselekcjonowanych analityków z państw regionu oraz polskich ekspertów. Podobne debaty, seminaria i konferencje będą odbywać się w państwach regionu. Konferencja i warsztaty zostały zorganizowane we współpracy ze Studium Europy Wschodniej przy Uniwersytecie Warszawskim oraz Ośrodkiem Studiów Wschodnich. Głównym sponsorem przedsięwzięcia jest The German Marshall Fund of the United States.

14 grudnia 2007

Konferencja "W kierunku Wspólnej Polityki Bezpieczeństwa Energetycznego Unii Europejskiej - Perspektywa Polski i Niemiec". Konferencja miała za zadanie zbadanie stanu i trendów aktualnych polityk bezpieczeństwa energetycznego Polski i Niemiec, zarówno w kontekście bilateralnym, jak i - szerzej – europejskim, a także wobec obecnych i przyszłych.

We współpracy z Konrad Adenauer Stiftung.

PUBLIKACJE

Książki:

- Katarzyna Gmaj, Krystyna Iglicka (eds.), *The Transatlantic Security Challenges and Dilemmas for the European Migration Policy Project, vol. 5, Integration Policies in the EU and the US*
- Antoni Podolski, Andrzej Celiński (eds.), *The problem of guarantees for fundamental rights protection in Europe*

Raporty i analizy:

Dostępne on-line:

<http://www.csm.org.pl/?s=page&id=11&mid=11&sid=1>

- Marcin Kaczmarek, Eugeniusz Smolar: *Unia Europejska wobec Rosji 2004-2007*
- Krystyna Iglicka: *Badanie nad legalnymi migracjami zarobkowymi z Polski do Wielkiej Brytanii po 1 maja 2004 roku*
- Krystyna Iglicka: *Badanie nad migracjami zarobkowymi z Polski po 1 maja 2004 roku do USA*
- Krystyna Iglicka: *Państwo: między demografią a gospodarką: Wpływ integracji z Unią Europejską na polski rynek pracy*
- Krystyna Iglicka, Agata Młodawska: *Transatlantycki wymiar migracji sezonowych – programy zatrudniania i wizy jako instrument stymulowania migracji cyrkulacyjnych w Europie i USA*
- Tomasz Otłowski: *Iran - nowe mocarstwo na Bliskim Wschodzie?*
- Krystyna Iglicka, *Kierunki Rozwoju Polskiej Polityki Migracyjnej w Ramach Obszaru Legalnej Migracji Pracowniczej na Lata 2007-2012*

- Krystyna Iglicka, Agata Młodawska: *Transatlantic Dimension of Seasonal Migrations-Employment Programs and Visas as instruments for stimulating circular migrations in Europe and in the USA*
- Agnieszka Weinar: *Multiculturalism debates in Poland*
- Krystyna Iglicka: *Strategies of Development of Polish Migration Policy Concerning Legal Labour Migration for 2007-2012*
- Katarzyna Gmaj: *Do it yourself- Immigrants' Integration to Polish Society*
- Maria Wągrowka, Bartosz Wiśniewski (eds.): *„Article V and NATO: the Core Clause”*

Monitoring Polskiej Polityki Zagranicznej:

Dostępny on-line:

<http://www.csm.org.pl/?s=page&id=11&mid=11&sid=1>

- Antoni Podolski: *Między Samarą a Brukselą. Polska polityka europejska i wschodnia w 2007 roku*
- Antoni Podolski: *Between Samara and Brussels. Poland's European and Eastern Policy in the First Half of 2007*
- Antoni Podolski: *Gaz Narodowy czy europejski? Polityczne i historyczne uwarunkowania percepcji wybranych wyzwań dla bezpieczeństwa energetycznego RP*
- Krystyna Iglicka: *Kierunki Rozwoju Polskiej Polityki Migracyjnej w Ramach Obszaru Legalnej Migracji Pracowniczej na Lata 2007-2012*
- Maria Wągrowka: *Polska za amerykańską tarczą? Ewentualność dyslokacji systemu MD a interes narodowy*

Materiały z konferencji:

Dostępne on-line:

<http://www.csm.org.pl/?s=page&id=11&mid=11&sid=1>

- Marta Peter, Aleksander Łoboda (red.): *Współczesny obraz konfliktu izraelsko-palestyńskiego*
- Jan Barcz (red.): *Traktat reformujący Unię Europejską - Mandat Konferencji Międzyrządowej – analiza prawno-polityczna - Wnioski dla Polski*
- Maria Wągrowska, Bartosz Wiśniewski (red.): *Nuklearny Iran - zagrożenie także dla Polski?*
- Maria Wągrowska, Bartosz Wiśniewski (red.): *NATO i Unia Europejska w politykach bezpieczeństwa państw Europy Środkowej*
- Maria Wągrowska (red.): *Amerykańskie stanowisko dotyczące obrony rakietowej – MD*
- Maria Wągrowska, Bartosz Wiśniewski: *NATO i Artykuł V*

Biuletyn Migracyjny:

Dostępny on-line:

<http://www.csm.org.pl/?s=page&id=11&mid=11&sid=1>

- Biuletyn Migracyjny 14, październik 2007
- Biuletyn Migracyjny 13, lipiec 2007
- Biuletyn Migracyjny 12, kwiecień 2007
- Biuletyn Migracyjny 11, luty 2007

Inne:

- *Millennium Development Goals. The World as you've Never Seen it Before* – broszura
- *Milenijne Cele Rozwoju. Świat jakim nigdy go nie widziałeś* - broszura

RADA PROGRAMOWA

dr Ronald D. Asmus – German Marshall Fund of the United States

prof. Jan Barcz – były ambasador RP w Austrii, Szkoła Główna Handlowa

amb. J.D. Bindenagel – The Chicago Council on Foreign Relations

dr Henryka Bochniarz – Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Warszawa

dr Zbigniew Brzeziński – były doradca ds. bezpieczeństwa narodowego, CSIS, Waszyngton

dr Erhard Busek – Special Coordinator of the Stability Pact for South Eastern Europe, Brussels

prof. Jerzy Buzek – były premier RP, poseł do Parlamentu Europejskiego

prof. Hanna Gronkiewicz-Waltz – była prezes NBP / Prezydent Warszawy

dr Daniel Hamilton – profesor Johns Hopkins University, Waszyngton

prof. Ludger Kühnhardt – Center for European Integration Studies, Bonn

prof. Zbigniew Lewicki – Ośrodek Studiów Amerykańskich UW, Warszawa

prof. Zdzisław Najder – pisarz, politolog, Warszawa

dr Andrzej Olechowski – były minister spraw zagranicznych RP, Warszawa

prof. Dariusz Rosati – były minister spraw zagranicznych, poseł do Parlamentu Europejskiego

prof. Wojciech Sadurski – European University Institute, Florencja

prof. Fritz Stern – Columbia University, Nowy Jork

dr Hanna Suchocka – była premier RP, ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej w Watykanie

dr Jan Szomburg – dyrektor Instytutu Badań nad Gospodarką Rynkową, Gdańsk

prof. Jan Zielonka – St Anthony's College, Oksford

ZESPÓŁ

Eugeniusz SMOLAR, Prezes

Dziennikarz, manager w mediach publicznych. Studia na Wydziale Ekonomii Politycznej zostały przerwane w 1968 roku w następstwie uwięzienia w związku z uczestnictwem w demonstracjach studenckich w marcu oraz protestu przeciwko inwazji Czechosłowacji przez wojska Układu Warszawskiego w sierpniu 1968 roku. Po uwolnieniu z więzienia w 1970 roku wyemigrował do Szwecji, gdzie ukończył studia na Wydziale Socjologii Uniwersytetu w Uppsali. W 1975 roku został dziennikarzem Sekcji Polskiej Serwisu Światowego BBC w Londynie, a następnie wicedyrektorem (1982-1988) i jej dyrektorem (1988-1997). Aktywnie wspomagał działalność Komitetu Obrony Robotników KOR i innych środowisk demokratycznej opozycji, związku zawodowego „Solidarność”, jak też podziemnych wydawnictw. Współtwórca kwartalnika politycznego „Aneks” (1973-1990) oraz Wydawnictwa Aneks. Po powrocie do Polski z emigracji w 1997 roku został odpowiedzialnym za program członkiem zarządu Polskiego Radia S.A. (1998-2002), a następnie Dyrektorem Programowym Polskiego Radia (2002-2004). Był współorganizatorem

obchodów 25 rocznicy powstania NSZZ „Solidarność” (sierpień 2005) oraz dyrektorem programowym konferencji „Od Solidarności do wolności”. Eugeniusz Smolar współpracował z Centrum Stosunków Międzynarodowych. W październiku 2005 roku został Prezesem Centrum Stosunków Międzynarodowych.

Andrzej BOBIŃSKI, Koordynator Programowy

Absolwent Instytutu Lingwistyki Stosowanej na Uniwersytecie Warszawskim. Stworzył Biuro Prasowe konferencji „Od Solidarności do wolności”, współpracował z Instytutem Spraw Publicznych, Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych oraz ze Stowarzyszeniem Szkoła Liderów. Pisał do Time Magazine, współpracował z The Guardian oraz The Observer. Obecnie współtworzy Stowarzyszenie Artykuł 61, pierwsze przedsięwzięcie typu vote-smart w Polsce.

Dr Jerzy M. NOWAK, Senior Fellow

Dyplomata, ambasador tytularny, dr praw, specjalizujący się w dyplomacji wielostronnej (emerytowany od listopada 2007);. W służbie zagranicznej od 1960 r. Na placówkach dyplomatycznych: w Dar-es-Salaam (1962-65), Buenos Aires (1967-71) i Nowym Jorku (misja przy ONZ, 1981-86). Ambasador przy Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej, Biurze ONZ i UNIDO w Wiedniu (1992-97), w Hiszpanii i Księstwie Andory (2000-02), w Radzie Północnoatlantyckiej (NATO) i Unii Zachodnioeuropejskiej (WEU) w Brukseli (2002-07). W latach 1973-2000 zaangażowany równolegle w rokowania i proces KBWE, a następnie w działalność OBWE. W MSZ m.in.: szef Departamentów: Studiów i Programowania (1987-91) i Polityki Bezpieczeństwa (1997-2000), a także w tym samym czasie - członek zespołu negocjującego przystąpienie Polski do NATO, negocjator adaptowanego Traktatu CFE oraz Przedstawiciel Polskiego Urzędującego Przewodniczącego OBWE. Autor kilkudziesięciu publikacji w Polsce i za granicą na tematy europejskiego bezpieczeństwa, kontroli zbrojeń, KBWE/OBWE oraz NATO. Uczestnik konferencji i seminariów międzynarodowych; wygłaszał odczyty na wielu forach międzynarodowych i uniwersytetach. Członek Polskiego Stowarzyszenia Euroatlantyckiego i amerykańskiego Eisenhower Fellowship, a wcześniej – członek Rady Dyrektorów East-West Institute w Nowym Jorku i Polskiej Sekcji Klubu Rzymskiego. W 1960 r. ukończył studia na Wydziale Dyplomatyczno-Konsularnym Szkoły Głównej Służby Zagranicznej, a w 1967 r. doktoryzował się na Wydziale Prawa Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu. Posługuje się angielskim, hiszpańskim, rosyjskim i podstawowym francuskim. Urodzony w 1937 r. na Podolu.

Antoni PODOLSKI, Senior Fellow

Absolwent Wydziału Historii Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1991-1996 pracował w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych, w latach 1996-1999 Sekretarz Programu dla Zagranicy Polskiego Radia oraz stypendysta NATO (1997-1999). W latach 1999-2001 - podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji, odpowiedzialny między innymi za ochronę ludności i zarządzanie kryzysowe, ochronę granic i migrację oraz współpracę transgraniczną. Autor szeregu artykułów na temat bezpieczeństwa narodowego, polityki zagranicznej, integracji europejskiej, głównie w „Gazecie Wyborczej” oraz innych pismach.

Joanna SIELSKA, Wicedyrektor ds. administracyjnych

Magister filologii germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego oraz psychologii Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie. W latach 1993-1995 pracownik biura ds. mniejszości narodowych w Ministerstwie Kultury i Sztuki. Absolwentka podyplomowych studiów w zakresie zarządzania potencjałem społecznym i doradztwa personalnego.

Mikołaj BANASZKIEWICZ

Absolwent roszoznawstwa w Instytucie Rosji i Europy Wschodniej na Uniwersytecie Jagiellońskim. Słuchacz Wydziałowych Interdyscyplinarnych Studiów Doktoranckich na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wojciech BORODZICZ-SMOLIŃSKI

Absolwent Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

Andrzej CELIŃSKI

Student V roku Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego (Wydział Dziennikarstwa i Nauk Politycznych). W latach 2006-2007 stypendysta programu Erasmus na Uniwersytecie Kopenhaskim. W latach 2001-2002 uczestnik programu Academic Year in America (AYA).

Małgorzata CHUDZYŃSKA, Sekretariat

Magister filologii rosyjskiej, absolwentka Podyplomowych Studiów Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego.

Waldemar CZACHUR

Doktor nauk humanistycznych, od 2001 roku pracownik naukowy Uniwersytetu Warszawskiego (Instytut Germanistyki). W latach 2005-2006 koordynator Roku Polsko-Niemieckiego w Ambasadzie Niemiec, w roku akademickim 2004/2005 lektor języka polskiego w ramach stypendium Fundacji im. Roberta Boscha na Uniwersytecie w Poczdamie.

Balbina GLUZA

Absolwentka filologii germańskiej (Wydział Filologiczny) i stosunków międzynarodowych (Wydział Nauk Społecznych) Uniwersytetu Wrocławskiego. W latach 2002-2004 stypendystka programów Erasmus (Uniwersytet w Marburgu) i Leonardo da Vinci. Współpracowała m.in. z Berlin – Brandenburgskim Instytutem ds. Współpracy Niemiecko-Francuskiej w Genshagen oraz z Towarzystwem Polsko-Niemieckim w Berlinie.

Katarzyna GMAJ

Studentka studiów doktoranckich w Instytucie Studiów Społecznych Uniwersytetu Warszawskiego, magister socjologii (Uniwersytet Warszawski, 2001), magister kulturoznawstwa (Uniwersytet Warszawski, 1999). Od 2001 współpracuje z organizacjami pozarządowymi. Główne zainteresowania: migracje, mniejszości narodowe i etniczne.

Prof. dr hab. Krystyna IGLICKA

Ekonomista i demograf społeczny, profesor w Wyższej Szkole Handlu i Prawa im. R. Łazarskiego. Ekspert rządu polskiego ds. polityki migracyjnej. Była wykładowcą na kilku amerykańskich i europejskich uniwersytetach. W latach 1999-2000 stypendystka Fulbrighta na University of Pennsylvania. W latach 1996-1999 koordynator Polish Migration Project w School of Slavonic and East European Studies, University College London. Współredaktor m.in. książek: *The Challenge of East-West Migration for Poland* (wraz z Keith Sword), Macmillan, London-New York 1999 oraz *From Homogeneity to Multiculturalism: Minorities Old and New in Poland* (wraz z F.E.I. Hamilton), UCL Press, London 2000. Autorka monografii *Poland's Post-War Dynamic of Migration*, Ashgate, Aldershot 2001. Opublikowała przeszło 20 artykułów o tematyce migracyjne w czasopiśmie naukowych w Polsce, USA i Wielkiej Brytanii.

Przemysław JARON

Absolwent studiów europejskich Wyższej Szkoły Humanistycznej im. Aleksandra Gieyszтора w Pułtusku. Obecnie studia podyplomowe "Project Management" w Szkole Głównej Handlowej. W latach 2003–2006 współpracownik i pracownik Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana. Czerwiec–lipiec 2005 staż w Parlamencie Europejskim w biurze wiceprzewodniczącego PE, Janusza Onyszkiewicza.

Katarzyna SZAJEWSKA

Studentka stosunków międzynarodowych Collegium Civitas.

Maria WĄGROWSKA

Wiceprezes Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego, poprzednio redaktor naczelny tygodnika „Polska Zbrojna” i wicedyrektor Domu Wydawniczego „Bellona”. Autor wielu publikacji o NATO, siłach zbrojnych, polityce zagranicznej i bezpieczeństwa oraz integracji europejskiej w dziennikach „Rzeczpospolita” i „Życie”. Absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego.

SPONSORZY

- Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP
- Fundacja Konrada Adenauera w Polsce
- The German Marshall Fund of the United States
- Robert Bosch Stiftung
- Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej
- International Visegrad Fund – Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki
- Komisja Europejska
- National Endowment for Democracy
- Volkswagen Stiftung
- Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
- The United Nations Development Programme